

Dosarul nr. 2ra-58/22
2-19100101-01-2ra-13012022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. N. Arabadji)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Pahopol, R. Pulbere, O. Cojocar)

DECIZIE

04 mai 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari
Maria Ghervas
Galina Stratulat
Nina Vascan
Mariana Pitic

examinând recursul declarat de Centrul de Medicină Legală,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Gherman Liviu
împotriva Centrului de Medicină Legală cu privire la anularea ordinelor, repararea
prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată,
împotriva deciziei din 02 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a
fost respins apelul declarat de Centrul de Medicină Legală și a fost menținută hotărârea
din 23 februarie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

constată:

La data de 17 mai 2019, Gherman Liviu a depus cerere de chemare în judecată
împotriva Centrului de Medicină Legală cu privire la anularea ordinelor, repararea
prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii, reclamantul a indicat că deține funcția de expert judiciar, șef
secția medico-legală Strășeni. Prin ordinul Centrului de Medicină Legală nr.113-P din
19 aprilie 2019, în privința lui a fost aplicată sancțiunea disciplinară sub formă de
muștrare, pentru faptul că la 16 ianuarie 2018 a întocmit Raportul de constatare nr.
201831P00017 (potrivit căruia la cetățeanul Adrian Bărbos s-a depistat o vătămare
corporală neînsemnată, manifestată prin excoriație la cotul drept), cu încălcarea
prevederilor ordinului Centrului de Medicină Legală nr.1 1 din 03 martie 2016 cu
privire la implementarea Protocolului de la Istanbul în activitatea medico-legală,
aprobat prin ordinul nr. 42 din 30 decembrie 2016, a Metodicii tip de efectuare a
expertizei judiciare medico-legale a persoanelor, aprobată prin ordinul nr. 40 din

28 decembrie 2017, art. 9 alin. (2) lit. a) din Codul muncii și pct. 2.1 din contractul colectiv de muncă pentru anii 2016-2021.

Reclamantul consideră că ordinul nr. 113-P din 19 aprilie 2019 este ilegal, iar sancțiunea aplicată este abuzivă, tardivă și o continuare a acțiunilor de intimidare și hărțuire la locul de muncă, la care este supus din partea conducerii Centrului de Medicină Legală, care și la moment încearcă prin diferite controale abuzive să îi aplice mai multe sancțiuni pentru a-l elibera din funcția pe care o deține mai mult de 26 de ani.

A susținut că sancțiunea disciplinară a fost aplicată peste termenul de prescripție, or, raportul de constatare medico-legală a fost întocmit la 16 ianuarie 2018, iar, sancțiunea disciplinară a fost aplicată tocmai peste un an și trei luni, fiind evident faptul că ordinul Centrului de Medicină Legală nr. 113-P este ilegal și urmează a fi anulat.

A solicitat anularea ordinului nr. 113-P din 19 aprilie 2019, repararea prejudiciului moral în mărime de 5000 de lei și compensarea cheltuielilor de judecată.

La 12 septembrie 2019, Gherman Liviu a depus cerere de chemare în judecată suplimentară, concretizată la 28 septembrie 2019, indicând că prin ordinul nr. 207-p din 12 august 2019, angajatorul i-a aplicat sancțiunea disciplinară mustrare aspră, pentru faptul că nu au fost respectate prevederile pct. 9, 10 din Regulamentul privind modul de examinare a petițiilor în cadrul Centrului de Medicină Legală, aprobat prin ordinul nr. 51 din 15 noiembrie 2018, fiind efectuate două expertize judiciare nr. 201931D32 din 04 februarie 2019 (cazul Petrusiuc Valerii) și nr. 201931D33 din 04 februarie 2019 (cazul Petrusiuc Veaceslav) în perioada aflării în concediul medical 24 ianuarie 2019 – 09 aprilie 2019, iar calculatorul de serviciu, la momentul verificării secției, se afla la domiciliul personal și nu se ducea evidența corespondenței în cadrul secției (lipsește registrul de intrare/ieșire).

A afirmat că acest ordin este ilegal, secțiunea fiind aplicată abuziv. Potrivit ordinului nr. 207-P din 12 august 2019, dânsul nu ar fi respectat Regulamentul privind modul de examinare a petițiilor și anume, la data de 02 ianuarie 2019 a eliberat răspuns la interpelarea Inspectoratului de Stat al Muncii, motiv pentru care sancționarea pentru această abatere disciplinară este una tardivă. Răspunsul dat de reclamant, la care face trimitere pârâtul, este datat cu 02 ianuarie 2019, pe când ordinul de sancționare a fost emis la 12 august 2019, după expirarea a 6 luni din ziua comiterii abaterii. Mai mult ca atât, a dat doar un răspuns la solicitarea Inspectoratului de Stat al Muncii și nu a eliberat raportul de expertiză pe cazul dat.

Reclamantul a notat că situație similară este și în cazul aplicării sancțiunii pentru faptul că la 04 februarie 2019 a efectuat două expertize judiciare în perioada aflării în concediul medical, or, chiar dacă abaterea în cazul dat a fost pe 04 februarie 2019, pârâtul a emis ordinul de sancționare abia la 12 august 2019, după expirarea a 6 luni din ziua comiterii presupusei abateri. În acest ordin reclamantul mai este sancționat și pentru faptul că la momentul efectuării controlului, calculatorul de serviciu nu era în sediul Centrului de Medicină Legală Strășeni. Deși a indicat faptul că calculatorul de serviciu s-a defectat și l-a dus la reparație deoarece dânsul nu este specialist, iar, temporar și-a adus la serviciu calculatorul lui personal pentru a putea lucra, totuși, angajații intenționat probabil au indicat o altă versiune. Faptul că calculatorul de la

03 mai 2019 până la 16 mai 2019 s-a aflat la reparație la PR „Service Grup” SRL este demonstrat prin talonul de comandă.

Referitor la registrele de evidență a corespondenței de intrare-ieșire, reclamantul a relatat că acestea erau, însă, reprezentanții pârâtului au indicat că nu există, doar pentru motivul că nu sunt cu ștampila Centrului de Medicină Legală. Aceste registre nu au putut fi ștampilate, deoarece șeful centrului nu-l primește la audiență. Mai mult ca atât, reprezentantul pârâtului a indicat în ședința de judecată că potrivit legii, la Centrul de Medicină Legală Strășeni după numărul de state urmează a fi angajată și o asistentă medicală, însă, până în prezent nu este angajată, iar reclamantul execută și atribuțiile asistentei medicale fără a fi remunerat. Acest fapt indică încă o dată, că fostul șef al CML într-un mod intenționat a refuzat să-și exercite atribuțiile legale în vederea angajării personalului auxiliar la CML Strășeni. Iar, ulterior, într-un mod intenționat a aplicat mai multe sancțiuni disciplinare, deoarece își dorea ca dânsul care activează de 26 de ani în domeniu să fie eliberat.

A invocat că în capitolul VI al Legii cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar nr. 68 din 14 aprilie 2016, este prevăzută răspunderea disciplinară a expertului. În art. 58 din Legea dată, sunt menționate abaterile disciplinare pentru care expertul urmează să fie sancționat și niciuna din încălcările prevăzute nu se regăsește în ordinul nr. 113-P din 19 aprilie 2019. La fel, angajatorul nu a respectat procedura de tragere la răspundere disciplinară, prevăzută în art. 60 din Legea nr. 68 din 14 aprilie 2016, potrivit căruia procedura disciplinară începe de drept în momentul depunerii sesizării motivate privind faptele expertului judiciar care pot constitui abateri disciplinare.

Gherman Liviu a declarat că prin aplicarea sancțiunilor ilegale, a suferit emoțional și a fost umilit de către fosta conducere a Centrului de Medicină Legală, fiindu-i cauzat prejudiciu moral.

A solicitat anularea ordinelor nr. 113-P din 19 aprilie 2019 și nr. 207-P din 12 august 2009, încasarea din contul pârâtului în beneficiul său a sumei de 5000 de lei cu titlu de prejudiciu moral și a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 23 februarie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, acțiunea depusă de Gherman Liviu a fost admisă parțial și au fost anulate ordinele, emise de directorul Centrului de Medicină Legală, nr. 113-p din 19 aprilie 2019 și nr. 207-p din 12 august 2019 cu privire la aplicarea sancțiunii disciplinare dlui Gherman Liviu. S-a încasat de la Centrul de Medicină Legală în beneficiul lui Gherman Liviu cu titlu de compensare a prejudiciului moral suma de 2000 de lei și cheltuielile de judecată prin compensarea, proporțional părții admise, a cheltuielilor pentru asistența juridică în mărime de 4000 de lei, în total 6000 de lei. În rest, acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată. Totodată, s-a încasat de la Centrul de Medicină Legală în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 270 de lei.

La data de 17 martie 2021, Centrul de Medicină Legală a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea apelului, casarea integrală a hotărârii și emiterea unei noi hotărâri, prin care acțiunea să fie respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia din 02 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Centrul de Medicină Legală și a fost menținută hotărârea din 23 februarie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru.

La data de 08 decembrie 2021 directorul Centrului de Medicină Legală, Vasile Șarpe, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care acțiunea să fie respinsă ca neîntemeiată.

În motivarea recursului s-a invocat că instanțele ierarhic inferioare au interpretat eronat prevederile art. 209 alin. (1) din Codul muncii.

Astfel, instanțele de judecată eronat au stabilit că termenul de tragere la răspundere disciplinară în cazul ordinului nr. 113-P din 19 aprilie 2019 ar fi data de 16 ianuarie 2018, când a fost întocmit Raportul de constatare nr. 201831P00017, dar nu data de 21 februarie 2019, când a fost sesizată instituția publică de expertiză judiciară de către procurorul-șef al Secției combatere tortură din cadrul Direcției urmărire penală și criminalistică, Ion Caracuian.

Recurentul a susținut că, constatarea abaterii disciplinare a avut loc anume la data sesizării din 21 februarie 2019 și nu mai devreme de această dată, or, angajatorul, până la sesizare, nu avea de unde să presupună careva nereguli în Raportul de constatare nr. 201831P00017 din 16 ianuarie 2018, întrucât după cum s-a depistat ulterior, exemplarul nr. 1 al raportului de constatare, transmis ordonatorului, nu conținea ștampila proprie a expertului judiciar, pe fiecare pagină, pe când în exemplarul nr. 2, păstrat în arhiva secției și accesibil medicului legist, era aplicată ștampila personală a expertului pe fiecare pagină.

De asemenea, consideră că instanțele ierarhic inferioare greșit au stabilit și termenul de tragere la răspundere disciplinară în cazul ordinului nr. 207-P din 12 august 2019, or, acesta a început să curgă din data când a fost constatată abaterea disciplinară – 08 mai 2019, urmare a notei informative a Comisiei Centrului de Medicină Legală, aprobată prin ordinul nr. 32 cu privire la controlul inopinat a secției medico-legale Strășeni, inclusiv ridicarea arhivei pentru anii 1993-2018.

Astfel, din moment ce a constatat abaterea disciplinară la data de 13 mai 2019, conform art. 208 din Codul muncii, administrația Centrului de Medicină Legală a solicitat intimatului Gherman Liviu explicații în scris, însă, imediat după verificarea secției, ultimul a plecat în concediul medical din 13 mai 2019 până la 18 iunie 2019. Ulterior, la solicitare i s-a acordat concediul anual programat din 17 iunie 2019 până la 25 iulie 2019, iar, la data de 25 iulie 2019, angajatorul a fost informat despre aflarea intimatului în concediul medical în perioada 25 iulie 2019 – 04 august 2019.

Recurentul a indicat că la 10 iunie 2019, scrisoarea expediată intimatului cu privire la oferirea explicațiilor, a fost restituită angajatorului cu mențiunea „nereclamat”, motiv din care la 11 iunie 2019, repetat, prin poșta electronică corporativă (zimbra) s-a solicitat expedierea explicațiilor conform art. 208 din Codul muncii, însă, Gherman Liviu nu a reacționat, în pofida faptului că la 05 august 2019 a revenit la serviciu. Prin urmare, la 12 august 2019 a fost emis ordinul nr. 207-P, în termenul

prevăzut de lege, care a fost adus la cunoștința intimatului la 13 august 2019, contra semnătură.

A susținut că ambele ordine sunt legale și emise cu respectarea legislației muncii, regulamentului intern și contractului colectiv de muncă, inclusiv cu respectarea termenului prevăzut de art. 209 din Codul muncii.

Recurentul a mai indicat că instanțele neîntemeiat au reținut argumentul reprezentantului intimatului referitor la art. 58 și 60 din Legea cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar nr. 68 din 14 aprilie 2016, care prevăd cazurile când experții pot fi supuși sancțiunii disciplinare, or, art. 58 se aplică experților judiciari atestați, care practică activitatea respectivă în una din formele de organizare a activității prevăzute de art. 65, 68 din Lege, cum ar fi birouri de expertiză individuale sau asociate, însă nicidecum și în cazul experților judiciari angajați într-o instituție publică de expertiză judiciară.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la data de 05 octombrie 2021.

Potrivit scrisorii de însoțire nr. 17706, decizia motivată a instanței de apel a fost expediată în adresa Centrului de Medicină Legală la 24 noiembrie 2021 (f.d. 249, volumul I), însă, lipsesc date cu privire la recepționarea acesteia.

Astfel, recursul, declarat la 08 decembrie 2021, este în termen.

La data de 13 ianuarie 2022, copia recursului a fost expediată în adresa intimatului Gherman Liviu (f.d. 9, 11, volumul II), cu înștiințarea despre depunerea referinței, însă, intimatul nu și-a valorificat dreptul respectiv.

În conformitate cu art. 440 alin. (2) Codul de procedură civilă, completul din 3 judecători prin încheierea din 23 februarie 2022 a considerat recursul admisibil și a dispus examinarea fondului de un complet din 5 judecători.

În conformitate cu art. 444 Cod de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi admis cu casarea integrală a deciziei instanței de apel și trimiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

În conformitate cu art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către

instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Din materialele dosarului rezultă că prin sesizarea nr. 8-32/18/74 din 19 februarie 2019 (f.d. 35-36, volumul I), procurorul șef al Secției combatere tortură din cadrul Direcției urmărire penală și criminalistică a Procuraturii Generale a RM a comunicat directorului Centrului de Medicină Legală, Valeriu Savciuc, despre faptul verificării, în ordine de control ierarhic, a materialelor cauzei penale nr. 2018338002. Urmărirea penală în această cauză a fost exercitată de către procurorii din cadrul Procuraturii raionului Strășeni, în cadrul căreia au fost investigate declarațiile lui Adrian Barbos referitoare la agresarea fizică a acestuia de către un polițist din cadrul IP Strășeni. În speță, Adrian Barbos a pretins că la data de 13 ianuarie 2018, aproximativ între orele 19-20, în timp ce se afla în incinta IP Strășeni, un angajat al poliției l-a condus în curtea inspectoratului și i-a aplicat mai multe lovituri cu pumnii peste față și coaste. Ca rezultat al loviturilor aplicate, conform declarațiilor lui Adrian Barbos, i-au fost provocate unele vătămări corporale pe față și hemoragie la nas. La 16 ianuarie 2018, în această speță, expertul judiciar al Secției medico-legale Strășeni Liviu Gherman a întocmit raportul de constatare nr. 201831P00017, potrivit căruia la Adrian Barbos s-a depistat o vătămare corporală neînsemnată prin excoriație la cotul drept.

Procurorul a indicat că, deși atât din îndreptarea ÎP Strășeni, cât și din propriile cuvinte ale lui Adrian Barbos rezultă expres că dânsul pretinde maltratarea de către un polițist, totuși, contrar prevederilor Ordinului Directorului Centrului de Medicină Legală nr. 11 din 03 martie 2016 „Cu privire la implementarea Protocolului de la Istanbul în activitatea medico-legală”, examinarea cetățeanului s-a efectuat de către un singur expert și fără aplicarea metodei fotografice. Din acest motiv, posibilitatea înlăturării pe calea medico-legală a neconcordanțelor dintre declarațiile martorilor și raportul de constatare cu privire la prezența/absența unor vătămări corporale în regiunea feței, a fost epuizată iremediabil.

Reieșind din cele expuse, procurorul a solicitat dispunerea inițierii unui control de serviciu intern și stabilirea cauzelor și condițiilor care au generat deficiența descrisă, iar, despre măsurile întreprinse urmare a verificărilor efectuate, să fie informat.

Astfel, prin ordinul Centrului de Medicină Legală nr.113-P din 19 aprilie 2019, în privința lui Gherman Liviu, expert judiciar, șef secție medico-legală Strășeni, a fost aplicată sancțiunea disciplinară sub formă de mustrare, pentru faptul că la 16 ianuarie 2018 a întocmit Raportul de constatare nr. 201831P00017, cu încălcarea prevederilor ordinului Centrului de Medicină Legală nr.11 din 03 martie 2016 „Cu privire la implementarea Protocolului de la Istanbul în activitatea medico-legală”, aprobat prin ordinul nr. 42 din 30 decembrie 2016, a Metodicii tip de efectuare a expertizei judiciare medico-legale a persoanelor, aprobată prin ordinul nr. 40 din 28 decembrie 2017, art. 9 alin. (2) lit. a) din Codul muncii, pct. 2.1 din contractul colectiv de muncă pentru anii 2016-2021, pct. 4.3 lit. a), h) din Regulamentul de ordine internă a Centrului de Medicină Legală, aprobat prin ordinul nr. 45 din 23 octombrie 2018 și pct. 7.1, 7.2, 7.16 din Fișa postului (f.d. 4-6, volumul I).

Ulterior, prin ordinul directorului Centrului de Medicină Legală, Savciuc Valeri, nr. 32 din 07 mai 2019 „Cu privire la controlul inopinat al secției medico-legale Strășeni inclusiv ridicarea arhivei pentru anii 1993-2018”, a fost aprobată componența nominală a comisiei care va verifica documentația secției medico-legale Strășeni (f.d. 100, volumul I).

Prin nota informativă din 08 mai 2019, membrii comisiei au comunicat directorului Savciuc Valeri rezultatele controlului inopinat efectuat la 07 mai 2018, reflectate în 2 procese-verbale care au fost aduse la cunoștință și semnate de Liviu Gherman (f.d. 101-104, volumul I).

La 12 august 2019, prin ordinul nr. 207-p al Centrului de Medicină Legală, în privința lui Gherman Liviu, expert judiciar, șef secție medico-legală Strășeni, a fost aplicată sancțiunea disciplinară sub formă de mustrare aspră, pentru încălcarea prevederilor art. 9 alin. (2) lit. f) din Codul muncii, pct. 4.3 lit. k), l) din Regulamentul de ordine internă a Centrului de Medicină Legală, aprobat prin ordinul nr. 45 din 23 octombrie 2018 și pct. 7.19 din Fișa postului. Totodată, s-a menționat că folosirea în scopuri personale a bunurilor angajatorului și a bunurilor aflate în gestiunea angajatorului, fără acordul în scris al acestuia, se consideră încălcare gravă a obligațiilor de muncă (f.d. 111-112, volumul I).

În acest ordin s-a indicat că, potrivit notei informative a comisiei Centrului de Medicină Legală, la 07 mai 2019 a fost efectuată inventarierea bunurilor aflate în gestiunea secției medico-legală Strășeni și s-a constatat că blocul de sistem HP nr. de inventariere 01312625, monitorul HP nr. 01312630 de inventariere și voltaje nr. de inventariere 01312635 nu se aflau în secție. La întrebarea membrilor comisiei unde se află, Liviu Gherman a răspuns că sunt la domiciliu și că au fost luate pe perioada de sărbătorilor de Paști pentru a întocmi rapoarte. În locul bunurilor menționate în secție s-au depistat alt bloc de sistem și monitor ce nu se afla pe lista bunurilor secției.

La fel, în urma verificării registrelor de evidență a activității medico-legale, s-a constatat că: registrele de evidență a corespondenței (intrare și ieșire) lipsesc și evidența corespondenței nu se duce; la 02 ianuarie 2019 a fost dat un răspuns la Inspekția muncii contrar prevederilor Regulamentului Centrului de Medicină Legală cu privire la petiții; în perioada concediului medical 24 ianuarie – 09 aprilie 2019 Liviu Gherman a înregistrat la 04 februarie 2019 și efectuat 2 expertize judiciare în baza documentelor medicale; în Registrul de evidență privind eliberarea certificatelor medicale constatatoare a decesului, în perioada concediului medical al lui Liviu Gherman, la 26 februarie 2019 a fost înregistrată eliberarea unui certificat medical constatator al decesului.

În ordinul nr. 207-p s-a mai indicat că, referitor la arhivă, s-a reușit de ridicat doar exemplarul nr. 2 ale rapoartelor privind examinarea persoanelor și în baza documentelor medicale pentru anul 2018 din motivul mai multor dificultăți: rapoartele nu erau aranjate în ordinea cronologică; la exemplarul nr. 2 a rapoartelor privind cadavrele nu erau anexate îndreptările/ordonanțele și rezultatele analizelor de laborator ele fiind în mape separate. Astfel, din motivul că arhiva nu a fost aranjată corespunzător, nu s-a

reușit de ridicat toată arhiva după cum a fost planificat. Totodată, Liviu Gherman a prezentat un Act întocmit la 15 ianuarie 2015 cu privire la inundarea arhivei.

Înaintând prezenta cerere de chemare în judecată, Gherman Liviu a solicitat anularea ordinelor nr. 113-P din 19 aprilie 2019 și nr. 207-P din 12 august 2009 și încasarea din contul Centrului de Medicină Legală în beneficiul său a sumei de 5000 de lei cu titlu de prejudiciu moral și a cheltuielilor de judecată.

Prima instanță, fiind investită cu judecarea prezentei cauze, a ajuns la concluzia temeiniciei parțiale a acțiunii și a anulat ordinele, emise de directorul Centrului de Medicină Legală, nr. 113-p din 19 aprilie 2019 și nr. 207-p din 12 august 2019 cu privire la aplicarea sancțiunii disciplinare dlui Gherman Liviu, încasând de la Centrul de Medicină Legală în beneficiul lui Gherman Liviu suma de 2000 de lei cu titlu de prejudiciu moral și suma de 4000 de lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică, în rest acțiunea fiind respinsă ca neîntemeiată. Totodată, s-a încasat de la Centrul de Medicină Legală în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 270 de lei.

Instanța de apel, fiind investită cu judecarea apelului declarat de Centrul de Medicină Legală, a ajuns la concluzia netemeiniciei acestuia și a menținut hotărârea primei instanțe.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, analizând materialele anexate la dosar, în coraport cu legislația în vigoare ce guvernează raportul litigios, consideră că instanța de apel a examinat superficial circumstanțele importante pentru soluționarea justă a cauzei.

În conformitate cu 238 alin. (2) din Codul de procedură civilă, completul de judecată deliberază, sub conducerea președintelui ședinței, toate problemele prevăzute de lege care urmează să fie soluționate, apreciază probele, determină circumstanțele și caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării cauzei și admiterea acțiunii. Fiecare problemă urmează să fie pusă astfel încât să se poată da un răspuns afirmativ sau negativ.

În conformitate cu 239 din Codul de procedură civilă, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședință de judecată.

Conform art. 373 alin. (1), (2) și (5) din Codul de procedură civilă, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță. În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces. Instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Prevederile legale enunțate în mod expres obligă instanța de apel să verifice circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, limitele apelului și să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel. Hotărârea este

întemeiată, dacă în ea sunt expuse toate circumstanțele care au importanță la soluționarea cauzei și care au fost verificate în ședința de judecată multilateral, complet și au fost elucidate probele privind circumstanțele constatate ale cauzei.

Respectiv, conform jurisprudenței CtEDO instanța de apel, potrivit regulilor unui proces echitabil pornind de la aprecierea rolului determinant al concluziilor sale, are obligația să examineze efectiv problemele esențiale care îi sunt supuse aprecierii și să nu se limiteze doar la însușirea motivelor și concluziilor date de instanța inferioară (Hirro Balani c. Spaniei, nr.18064/91 din 19 decembrie 1994 §27; Georgiadis c. Greciei nr.21522/93 din 29 mai 1997 §43).

Reieșind din limitele judecării apelului consfințite în normele enunțate, instanța de recurs constată că, contrar acestor prevederi, instanța de apel, judecând apelul, a trecut în mod superficial asupra circumstanțelor cauzei.

Conform art. 209 din Codul muncii, sancțiunea disciplinară se aplică, de regulă, imediat după constatarea abaterii disciplinare, dar nu mai târziu de o lună din ziua constatării ei, fără a lua în calcul timpul aflării salariatului în concediul anual de odihnă, în concediul de studii sau în concediul medical. Sancțiunea disciplinară nu poate fi aplicată după expirarea a 6 luni din ziua comiterii abaterii disciplinare, iar în urma reviziei sau a controlului activității economico-financiare – după expirarea a 2 ani de la data comiterii. În termenele indicate nu se include durata desfășurării procedurii penale.

În decizia contestată, instanța de apel a reținut că materialul probator anexat la materialele dosarului atestă cu certitudine că sancționarea disciplinară a lui Gherman Liviu cu „mustrare” și „mustrare aspră”, a avut loc cu încălcarea prevederilor art. 209 din Codul muncii, fapt ce indică indubitabil la ilegalitatea ordinelor nr.113-p din 19 aprilie 2019 și nr. 207-p din 12 august 2019.

Astfel, instanța de apel a indicat că sancțiunile au fost aplicate peste termenul prevăzut de art. 209 din Codul muncii, având în vedere că Liviu Gherman s-a aflat în concediu medical în perioada 24 ianuarie 2019 – 10 aprilie 2019, ordinul de aplicare a sancțiunii este din 19 aprilie 2019, cu aducerea la cunoștință contra semnătură la 02 mai 2019 și deoarece ultimul s-a aflat în concediu medical din 13 mai 2019 până la 04 august 2019, în concediu anual în perioada 17 iunie 2019 – 25 iulie 2019, iar, ordinul de aplicare a sancțiunii a fost întocmit în termen de o lună, la 12 august 2019 cu aducerea la cunoștință contra semnătură la 13 august 2019.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată că, concluziile instanței de apel sunt neclare și nemotivate, precum și sunt rezultate din interpretarea eronată a prevederilor art. 209 din Codul muncii, din următoarele motive.

După cum a fost stabilit supra, prin ordinul nr.113-P din 19 aprilie 2019, Gherman Liviu a fost sancționat disciplinar cu mustrare, pentru faptul că la 16 ianuarie 2018 a întocmit Raportul de constatare nr. 201831P00017, cu încălcarea prevederilor ordinului Centrului de Medicină Legală nr.11 din 03 martie 2016 „Cu privire la implementarea Protocolului de la Istanbul în activitatea medico-legală”, a Metodicii tip de efectuare a expertizei judiciare medico-legale a persoanelor, art. 9 alin. (2) lit. a) din Codul muncii, pct. 2.1 din contractul colectiv de muncă pentru anii 2016-2021, pct. 4.3 lit. a), h) din

Regulamentul de ordine internă a Centrului de Medicină Legală și pct. 7.1, 7.2, 7.16 din Fișa postului.

Deci, pretinsa abatere disciplinară a fost comisă la 16 ianuarie 2018, când a fost întocmit raportul de constatare, iar, angajatorul a constatat această abatere la 21 februarie 2019, când a primit sesizarea nr. 8-32/18/74 din 19 februarie 2019 a procurorului șef al Secției combatere tortură din cadrul Direcției urmărire penală și criminalistică a Procuraturii Generale a RM.

Aliniatul (2) al art. 209 din Codul muncii stipulează că sancțiunea disciplinară nu poate fi aplicată după expirarea a 6 luni din ziua comiterii abaterii disciplinare, iar în urma reviziei sau a controlului activității economico-financiare – după expirarea a 2 ani de la data comiterii. În termenele indicate nu se include durata desfășurării procedurii penale.

În speță, într-adevăr, la data emiterii ordinului de sancționare, au expirat 6 luni din ziua comiterii abaterii disciplinare, însă, legiuitorul a prevăzut expres că în acest termen nu se include durata desfășurării procedurii penale.

Potrivit sesizării nr. 8-32/18/74 din 19 februarie 2019, raportul de constatare nr. 201831P00017 din 16 ianuarie 2018 a fost întocmit de către expertul Gherman Liviu în cadrul cauzei penale nr. 2018338002, pornită pe faptul agresării fizice a lui Adrian Barbos. Respectiv, în speță, conform legii, în termenul de 6 luni din ziua comiterii abaterii disciplinare, prevăzut la alin. (2) al art. 209 din Codul muncii, nu se include durata desfășurării procedurii penale, instanța de apel pripit ajungând la concluzia că ordinul nr. 113-P din 19 aprilie 2019 a fost emis cu încălcarea termenului de aplicare a sancțiunii disciplinare.

De asemenea, instanța de recurs consideră greșită concluzia instanței de apel cu privire la încălcarea termenului de aplicare a sancțiunii disciplinare prin ordinul nr. 207-p din 12 august 2019, din următoarele motive.

Prin acest ordin, intimatul a fost sancționat cu mustrare aspră pentru mai multe abateri, comise la date diferite, dar constatate la 07 mai 2019 în urma controlului inopinat.

Se reține că, pe parcursul anului 2019, Liviu Gherman s-a aflat în concedii medicale în perioadele 24 ianuarie 2019 – 10 aprilie 2019 și 13 mai 2019 – 18 iunie 2019, precum și în concediul anual de odihnă în perioada 17 iunie 2019 – 25 iulie 2019, după care s-a aflat în concediu medical în perioada 25 iulie 2019 – 04 august 2019, revenind la serviciu începând cu 05 august 2019.

Una din abaterile constatate de către comisie la 07 mai 2019 a fost lipsa în secție a blocului de sistem HP nr. de inventariere 01312625, monitorului HP nr. 01312630 de inventariere și voltajelor nr. de inventariere 01312635, folosirea în scopuri personale a bunurilor angajatorului și a bunurilor aflate în gestiunea angajatorului, fără acordul în scris al acestuia, fiind considerată încălcare gravă a obligațiilor de muncă.

Astfel, având în vedere faptul aflării intimatului în concediile medicale și de odihnă, care potrivit art. 209 alin. (1) din Codul muncii nu se iau în calcul la termenul de o lună de aplicare a sancțiunii disciplinare, sancțiunea disciplinară pentru această abatere constatată la 07 mai 2019 a fost aplicată în termen de 12 zile.

Altă abatere constatată de către comisie în timpul controlului a fost înregistrarea de către Liviu Gherman la 26 februarie 2019 a eliberării unui certificat medical constatator al decesului, în perioada aflării intimatului în concediul medical.

Instanța de recurs constată că și în cazul acestei abateri, angajatorul a respectat termenul de aplicare a sancțiunii, care a fost aplicată prin ordinul din 12 august 2019 în termen de 12 zile de la data constatării și mai puțin de 6 luni din ziua comiterii abaterii.

Prin urmare, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție conchide că instanțele ierarhic inferioare pripit au ajuns la concluzia încălcării de către angajator a termenelor de aplicare a sancțiunii disciplinare în cazul tuturor abaterilor comise de către salariatul Liviu Gherman. Mai mult, instanța de apel nici nu a explicat clar cum a ajuns la o asemenea concluzie, iar, prima instanță a confundat termenii de „constatare a abaterii” și „comitere a abaterii”, care sunt importanți și decisivi la calcularea termenului prevăzut de lege pentru aplicarea sancțiunii disciplinare.

În circumstanțele expuse, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție conchide că instanța de apel a emis o decizie pripită și nemotivată, fapt ce indică incontestabil la încălcarea de către instanță a normelor de drept procedural, precum și la examinarea superficială atât a apelului, cât și a cauzei deduse judecării.

Or, actul judecătoresc trebuie să corespundă tuturor normelor de drept, să fie clar, înțeles de părțile implicate în litigiu și să răspundă în mod sigur și expres la toate cererile și obiecțiile formulate de către părți (principiul nr. 6 al Recomandării nr. R (84)5 privind principiile de procedură civilă menite pentru ameliorarea funcționării justiției, adoptată la 28 februarie 1984 de Comitetul Miniștrilor al Consiliului European).

Se accentuează că dreptul la un proces echitabil, garantat de art. 6 din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, prezumă dreptul la o hotărâre și decizie motivate. Motivarea este o parte a hotărârii în care instanța judecătorească în mod obligatoriu își expune concluziile formulate în privința cauzei deferite spre soluționare.

Potrivit unei jurisprudențe constante degajate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, pronunțarea de către instanțele judecătorești a unor hotărâri motivate constituie una dintre garanțiile dreptului fundamental la un proces echitabil și acesta presupune obligațiunea instanței judecătorești de a se expune în hotărâri asupra tuturor cerințelor acțiunii, precum și argumentelor invocate de către părți întru, respectiv, admiterea sau respingerea acestora (speța Garcia Ruiz c. Spaniei, hotărârea din 21 ianuarie 1999).

Însă, la caz, instanța de apel nu și-a executat în deplină măsură obligația legală de a motiva hotărârea luată, circumstanțele constatate fiind apreciate drept o eroare judiciară, care nu putea fi corectată de instanța de recurs.

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere faptul că decizia pronunțată nu satisface standardele procedurale ale legalității și temeiniciei unui act judecătoresc, omisiune care nu poate fi corectată de către instanța de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge

la concluzia de a admite recursul, de a casa integral decizia instanței de apel și de a trimite cauza spre rejudecare în instanța de apel.

La rejudecare, instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate și reexaminând cauza, să emită o decizie legală și întemeiată, respectând dreptul garantat al părților la un proces echitabil.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție decide:

Se admite recursul declarat de Centrul de Medicină Legală.

Se casează integral decizia din 02 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Gherman Liviu împotriva Centrului de Medicină Legală cu privire la anularea ordinelor, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată, cu trimiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Dumitru Mardari

judecătorii

Maria Ghervas

Galina Stratulat

Nina Vascan

Mariana Pitic